

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részé-
révi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Király-utca 25 sz., reklamációk, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtítkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a penzküldemények Zsögön Rác Mihály egyll. pénztárnokhoz Kolozsvár, Mátyáskirály-tér Bánffy-palota intézendők.

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négyz. cm.) 6 k., féloldal 3 k., negyed oldal 1 k. 50 f. Egyesületi tagok és fél éves hirdetőknél 10%-al, egész éves hirdetőknél 15%-al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beiktundók az egyesület pénztárába. Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny”) tüzetes megjelölésével van megengedve

A KÉZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felölös szerkesztő: **Ványolós Miklós.**

Egyesületi élet.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Igazgató választmányunk rendes ülését f. évi június hó 23-án tartotta meg, a melynek befolyásáról beszámol az alábbi:

Jegyzőkönyv felvétellett Kolozsvárt 1907. június 23-án az Erdélyrészi Méhész-Egylet házsongárdi telepén tartott választmányi ülésről.

Jelen vannak: Dr. Zsögön Béla ig. alelnök, Dr. Balázs Ferenc főtítká, Ady Sándor, Gesch Lajos, Györfi János, Nagy János, Szilágyi Márton, Tasnády Szeöcs Samu, Ványolós Miklós, Zsögön Rác Mihály.

Elnökölt dr. Zsögön Béla, előadott dr. Balázs Ferenc, jegyzett Tasnády Szeöcs Samu.

Elnök konstatálván a választmányi tagok határozatképességét megnyitja a gyűlést.

Főtítká, jelenti, hogy a tanfolyam vizsgája a földm. min ur. kiküldöttje jelenlétében május hó 26 án tartatott meg, melyről a Méhészeti Közlöny június havi számában beszámoltunk.

Választmány örvendetes tudomásul veszi s a tanfolyam

előadójának dr. Balázs Ferenc főtitkárnak teljes elismeréssel jegyzőkönyvi köszönetet szavaz az elért szép sikerért.

Főtitkár javasolja, hogy a junius hóban tartandó tanfolyam vezetésével Ványolós Miklós bizassék meg.

Választmány hozzájárul főtitkár javaslatához és megbizza Ványolós Miklóst a tanfolyam vezetésével.

Főtitkár bejelenti, hogy egyesületünk szászrégeni fiókjának irományait és készpénz vagyonát Avéd Oszkár tagunk beküldötte.

Tudomásul szolgál.

Főtitkár bejelenti, hogy az óbecsei fiókkör elnöke ellen tett panasz tárgyában érkezett sürgős jelentést az elnökség megtette.

Tudomásul szolgál.

Gazdasági bizottság jelentést tesz az egyesület kaptár állományáról, s az épített munkaterem költségeiről.

Tudomásul vétetik s a gazdasági bizottságnak fáradozásáért köszönetet mond a választmány.

A gazdasági bizottság jelentésével kapcsolatban főtitkár jelenti, hogy a kaptárszükséglet illetőleg kereslet olyan nagy, hogy egyesületünk anyag hiányában nem foganatosíthatja a megrendeléseket. indítványozza, hogy az egylet egy vaggon száraz anyagot szerezzen be s kérjen a keresk. minisztertől szállítási kedvezményt.

Választmány megbizza dr. Zsögön Béla ig. alelnököt és Ady Sándor v. tagot, hogy anyag beszerzésére nézve tárgyaljanak közvetlenül a termelőkkel s legközelebbi gyűlésen eljárásukról tegyenek jelentést.

Pénztárnok jelenti, hogy a pénztárkészlete 2500 kor., tudomásul szolgál. Jelenti továbbá, hogy Horváth Pál volt pénztáros annak idején neki ki nem fizetett dija fejében vétessék fel az alapítók sorába.

Választmány megbizza főtitkárt, hogy az ügyre vonatkozó irattári adatokat keresse ki s mutassa be a választmánynak.

Szilágyi Márton indítványozza, hogy egyesületi tagoknak megfelelő árban a kérendő segédeszközöket készíttesse el. (keret-tartó láda, bakk, stb.)

Választmány indítványt azzal fogadja el, hogy az egységek megállapítandók, megbizsa a gazdasági bizottságot, hogy árjegyzéket állítson össze.

Főtítkárnak Czeising Lajos méhészeti havi utmutatóját bemutatja s indítványozza, hogy a könyvtár részére az egylet szerezzze be.

Választmány kimondja, hogy a mű beszerzendő.

Főtítkárnak indítványozza, hogy a méhésznek szóbeli kérésére, már kifizetett 3 havi díja, melynek megtérítésére volt kötelezve jutalomképen engedtessek el.

Választmány a kérést teljesíthetőnek nem találja, hanem méltányosságból, amennyiben szüksége volna rá, három havi fizetési előlegképen való kiutalását határozza el, fentartván a következő választmányi ülés határozatát, melynek tárgysorozatába ezen ügy felveendő.

Több tárgy nem lévén, gyűlés véget ért.

Kmf.

Dr. Zsögön Béla s. k.
ig. alelnök.

Tasnády Szeücs Samu s. k.
jegyző.

II.

Az Erdélyrészi Méhész-Egylet második tanfolyama.

A július hó 8 ára hirdetett méhészeti tanfolyamra, a miniszteri magas leiratnak megfelelőleg a jelentkezők közül 20 hallgató vétetett fel.

Fölvétettek: Wéber Antal, Kénosy Lajos, Pap Miklós, Bitter Béla, Pintye József, Molnár Emil, Besztercey Lajos, Keresztes Sándor tanítók, Simon Elek máv. mérnök, Király Lajos rendőrkapitány, Nevitzky János r. fogalmazó, Nagy Béla, Kolonics Aladár, Kallós Béla, Soó József hivatalnokok, Bodó Lajos, Zsögön Géza, Molnár Ferencz joghallgatók, Deák Gizella és Rác Lajos magánzók.

A tanfolyam 1907. július hó 8-án vette kezdetét, melynek megtartásával az egylet választmánya Ványolós Miklós szerkesztőt bizta meg, aki — tekintettel a hallgatók magasabb szellemi képzettségére, — fáradságot nem ismerve a méhészet terén a legujabb tapasztalatokat és vívmányokat szorgalmasan

összegyűjtötte s alapos előkészültséggel kezdette meg a tanítást, hogy nehéz feladatát sikeresen megoldja, ami ugy elméleti mint gyakorlati téren fényesen sikerült.

Sajnos azonban, hogy a jelentkező 20 hallgató közül Király Lajos, Nevitzky János, Nagy Béla és Kolonics Aladár időközben tulságos elfoglaltságukat hozván föl indokul, az oktatásról kimaradtak.

A tanfolyam anyaga a következő volt:

A) *Elméleti rész.*

I. 1. Bevezetés. A méhtenyésztés társadalmi és közgazdasági fontossága. 2. A méhészet rövid történelme. 3. A méh természetrajza. (A méh mint rovar, államélete, egyedei és rendeltetésük ismertetése. Praeperatumokkal és színes, nagyított képekkel bemutatva.) 4. A méhméreg és hatása, képzelt ellenszerei, veszélyessége az ember és állatokra. Az emberi test elleuméreg termelő képessége. 5. A hangyasav mivolta, célja a méhek háztartásában.

II. 6. A természetes méh lakások (faodu, sziklaüreg, kémény stb.) A lakás keresése, abba való vonulás és elhelyezkedés. 7. A méhek építménye; építkezés módja, alakja, méretei, fontossága. A viasz anyaga, termelése, tisztaságának felisérése. A sejtek fajtái (munkás, átmeneti, here és anyasejt.) 8. A viaszhamisítás módjai, anyagai. 9. A viasz különböző fajtái (állati, növényi és ásványi); ezek ismertetése. 10. A viasz szerepe az egyház, gyógyászat, háztartás, ipar és művészetben.

B) *Gyakorlati rész.*

III. 11. A méhes felállítás. A méhesek különböző alakjai (pavillon, ház, szin, kaptárduczok), építési módjai, előnyei, hátrányai. 12. Mesterséges méh lakások. A kasok és kaptárak különböző fajainak ismertetése. 13. Az országos méretű kaptár keletkezése, berendezése, méretei, készítés módja (kapcsolatban a készítés tanításával.)

IV. 14. A méhész segédeszközeinek ismertetése és használati módja. 15. A méhek betegségei, okai, ezek elleni védekezés és gyógyítás. A ragadós költéssenyvre vonatkozó törvény ismertetése. 16. A méhek ellenségeinek ismertetése (emlősök,

madarak, hullők és rovarok osztályából) és pedig: a) A méhek életére közvetlenül veszélyesek. b) A méhek *termékeit* (viasz méz) pusztítják.

V. 17. A méhek társadalmi bajai, (anyátlanság, ála nyaság, rablás, lakásból való kiköltözés). 18. A méhek különböző fajainak részletes ismertetése, szín-, faji sajátosság-, hasznosság szempontjából.

VI. 19. A méhlegelőkről 20 A méhészekre fontos növények (fák, cserjék, gyógygazdasági-, ipari-, dísz- és más növények) részletes ismertetése és termelési módja és pedig: a) mézelés, b) virágpor, c) mindkét előbbi, d) ragaszanyag nyerése szempontjából. 21. A méhek tápláléka. 22. Tulterhelhető-e a vidék méhekkel?

VII 23. A méhek vásárlása tavasszal, ősszel. 24. A különböző (kas, kaptár) méh lakásokban levő méhcsaládok szállítási módja, elhelyezése. 25. A kereskedelmi szállítás módja, 26. A méhekkel való bánásmód és elbánás.

VIII. 27. A méhek telelőbe helyezése (kas és kaptár szerint). A kaptár betelepése. 28. A méhek gondozása tél folyamán. 29. A méhek téli élete, alvása. 30 Az éhínségben levő nép fölsegitése télen. 31. A méhész téli munkálatai.

IX. 32. A téli tisztuló kirepülhetés és fontossága. Tavaszi tisztulás és tájoló kirepülés. 33. A méhek tavaszi megvizsgálása, kitelelése, gondozása tavasszal, szükségből való etetés és itatás. 34. Az itató és napviaszolvasztó felállítása; utóbbi előnyei és hátrányai.

X. 35. A serkentő etetés. 36. Az anyátlan és gyöngé családok egyesítése. 37. Az anyásítás módja. 38. A méhek osztályozása. 39. Gyöngé családok felerősítése. 40. A költőtér bővítése. 41. A méhek fiasítása, szaporzdási ösztöne. 42. A mülép eredete, készítés módjai, mülépkészítő eszközök ismertetése. (19-én a tanfolyam hallgatói a Biedermann Ferenc mülépgyárába lettek vezetve, hol a szivélyes tulajdonos a gyár berendezését készséggel megmutatta s az összes gépek működését elmagyarázta.)

XI. 43. A rajzásról általában. 44. Természetes és mesterséges rajok, különbség. 45. Előraj, II-od (tütülő) raj, unoka raj.

46. A műrajkészítés különböző módjai. 47. A rajok befogása körüli eljárások.

XII. 48. A rajok szétválasztása, elhelyezése és ápolása. 49. A gyöngé raj visszaverése. 50. Törvény a raj befogására. 51. Elszökött raj fölismérése. 52. Tartalék anyák nevelése. 53. Öreg anyák kicserélése. 54. Természetes anyacsere.

XIII. 55. A családok kezelése méznyerés céljából 56. A mézür megnyitása 57. A Vogel-féle csatorna, Hanemann-rács, távzög rendszer ismertetése. 58. A mézes lépek elszedése, kipörgetése. 59. Hereirtás.

XIV. 60. A méz anyaga, termelése, tisztaságának felismerése. 61. A mézhamisítás módjai, anyagai 62. Mérges, méhekre vérhast okozó méz. 63. A méz felhasználása. 64. A méz megromlása és okai, felhasználása. 65. A viasz kifőzése 66. Üres lépek kezelése. 67. A méhek őszi kezelése. 68. A ragasztó anyag (propolis) mivolta. 69. Vándorméhészet ismertetése. 70. A szőlőkben való méhészkedés. 71. Általános utasítások.

A kaptár és segédeszközök készítésében az egylet méhésze oktatta a tanfolyam hallgatóit.

A tanfolyam július 21-én d. e 10 órára kitűzött vizsgálatlalt nyert befejezést, melyet a Földmívelésügyi m. kir. kormány kiküldött megbízottja Krenedits Ferenc min. fogalmazó ur megnyitván, annak lefolyásáról az alábbi jegyzőkönyv lett fölvéve.

Jegyzőkönyv. Felvétetett az Erdélyrészi Méhész-Egylet Házsongárdi-körut 1. sz. telepén 1907. évi július hó 21-én a méhészeti tanfolyam hallgatók vizsgálata tárgyában.

Jelen voltak alólirottak.

Krenedits Ferenc miniszteri fogalmazó, kiküldött miniszteri biztos ur délelőtt 10 órakor a vizsgálatot megnyitván, a kérdések és feleletek a következő szrrendben történtek:

1. Wéber Antal, 2. Kénosy Lajos, 3. Pap Miklós, 4. Bitter Béla, 5. Bodó Lajos, 7. Pintye József, 7. Molnár Emil, 8. Beszterczey Lajos, 9. Keresztes Sándor, 10. Simon Elek, 11. Deák Gizella, 12. Soó József, 13. Molnár Ferenc, 14. Rác Lajos, 15. Kallós Béla, 16. Zsögön Béla, tanfolyam hallgatók a méhészet elméleti és gyakorlati részéből kikérdeztetvén a feltett kérdésekre mindannyian megfeleltek.

Ezek után miniszteri kiküldött megalégedését fejezte ki úgy a gyakorlati mint elméleti oktatással elért sikerét s kérte a tanfolyam hallgatókat, hogy az egyesülettel ezután is karöltve működve hassanak oda, hogy az Erdélyrészi Méhész-Egyesület kitűzött célját elérhesse.

Ezzel a vizsga véget ért.

Végül több fontos az egyesületet érdeklő dolog miniszteri biztossal megbeszéltetvén, elhatároztatott, hogy mindezekre külön felterjesztés fog tétetni. K. m f

Krenedits Ferenc, Dr. Zsögön Béla, ig. alelnök, *Dr. Balázs Ferenc*, egyesületi főtitkár, *Ványolós Miklós*, szerkesztő, tanfolyam előadója, *Zsögön Rácz Mihály*, pénztárnok biz. tag.

A vizsgálaton a hivatalos személyeken kívül számos szakférfi és nő volt jelen u. m. dr. Seyfried Károly gazd. akad. tanár, Gelch Lajos, Biedermann Ferencz, Szilágyi Márton stb. stb., kik mindnyájan őszinte, igaz örömmel üdvözölték előadót, a vizsgálat sikeréért.

A vizsgálat befejezte után főtitkár szétosztotta úgy a jelenlevő egyleti tagok, mint a tanfolyam hallgatók között a magas kormány részéről e célra küldött „Méhészeti Zsebnaptár“ példányokat.

A diszes gyülekezet a Földmívelési kormány és kiküldötte lelkes éljenzésével szétosztott.

Dr. Balázs Ferenc,
főtitkár.

51883. X/2. szám.

Pályázati hirdetmény.

A gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdazágban a folyó évben szeptember hó 15-én megkezdendő két éves méhészmunkás tanfolyamra pályázat hirdettetik. Fel fog vétetni hat olyan egyén, kik 16 életévüket betöltötték, de 35-ik életévüket még tul nem haladták. A felvételt kérő és egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványokat a m. kir. földmívelésügyi ministerhez (Budapest, V., Országháztér 11.) folyó évi augusztus hó 15-ig, a következő okmányokkal felszerelve kell benyújtani:

1. Keresztlevél (születési bizonyítvány.)
2. Az elemi népiskola négy osztályának elvégzéséről szóló bizonyítvány.

3 Hiteles bizonyítvány arról, hogy folyamodó valamely mező-, kert-, szőlő- vagy erdőgazdaságban mint segédmunkás vagy mint egyéb alkalmazott legalább egy évet gyakorlatilag töltött és használhatóságának s megbízhatóságának tanujelét adta. A földmives vagy kertmunkás iskolát végzettek előnyben részesülnek.

4. Azoknak, kik szülői gondozás alatt nem állanak kifogástalan magaviseletükről tanuskodó községi bizonyítványt, azoknak pedig, kik szülői vagy gyámi gondozás alatt állanak, az említett községi bizonyítványon kívül, még a szülőik, esetleg gyámjuk oly beleegyező nyilatkozatát is kell mellékelniök, mely az illetőnek a tanfolyamra való belépést megengedi.

5 Csatolandó továbbá az ép, egészséges és munkára edzett testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány, a himlő oltási bizonyítvánnyal együtt.

6. A hadköteles sorban levők részéről szükséges annak feltüntetése, hogy a katonai szolgálat teljesítésének ideje, a gazdaságban töltendő két év tartalmával nem esik össze. Előnyben részesülnek azok, kik hadkötelességüknek már eleget tettek.

A tanfolyamra felveendő egyének a telepen szabad lakást és államköltségen teljes ellátást kapnak. A hallgatók betegség esetén ingyenes orvosi segélyben és gyógyszerben részesülnek. A szükséges könyveket, írószereket, a gyakorlati munkához megkívántató felszereléseket, szerszámokat és eszközöket a tanulók használatra gazdaságban kapják. Ezeken kívül évenként minden növendék 60 korona ruhapénzben is részesül oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik

Budapest, 1907 július 9-én.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

A Hanemann-féle rács.

Mióta Hanemann a Kaliforniában lakó német méhészt — világra szóló találmányával — a róla elnevezett anya és herekizáró ráccsal a bizonytalan eredményű Vogel-féle csatornát a közhasználatból kiszorította, minden időben

megvoltak ellenségei is, habár szüzméz termelésre, az anya petezésének korlátozására és a herék kirekesztésére még ez ideig semmi más mód vagy eszköz nem pótolhatta.

Már az első megjelenéskor a legjobb méhészek mint Vogel, Gravenhorst, stb. nemcsak idegenkedéssel fogadták, hanem káros voltát elítélték anélkül, hogy ítéletüket elfogadhatóan indokolták volna.

Manapság nincs kevesebb ellensége a Hanemann féle rácsnak, mint a mennyi feltalálása idejében volt. Legtöbben kinzó eszköznek tartják, de minden ellenségeskedés dacára széles körben használták és használják ma is, sőt gyárilag tisztességes mennyiségben állítják elő.

Szó sincs róla a Hanemann-féle rác, eltekintve használati fontosságától, a méheknek valóságos kinzó eszköze, mert élességével a méhek testének szőrburkolatát lekoptatja, szárnyait megsérti, lábait letördeli s ezen árnyoldalai számmottevő kárt okoznak a méhesben.

De ki hinné, hogy ez a rác, amely csak akkor ad hangot, ha leejtjük egyébként a legcsendesebb alkotmány, képes legyen az egész méhcsaládot békés munkájában megzavarni, felzudítani s így a munkától a legnagyobb hordás közepette föltartóztatni? Pedig úgy van. A herék a kaptár egész belsejét átkutatják, s igyekeznek a Hanemann-féle rácson is keresztül jutni, ami hosszas kísérlet után részben sikerül is nekik, amennyiben nagy ügygyel-bajjal fejüket azon átdughatják, de már testüket dacára minden igyekezetüknek, átkinózni nem képesek. Belátják törekvésük hasztalanságát s vissza akarnak jutni, de a visszaigyekvésnél korántsem oly türelmesek, mert észreveszik, hogy fejük beszorult siránkozó hangot adnak. A méhek — mint minden más állat, — a szokatlan s vést jósló hangokra figyelmesek lesznek, munkájukat abbahagyják s miután a herékre még szükségük van és dédelgetik azokat, a siró hang irányába sereglenek, hogy a beszorult herét kiszabadítsák. Sikerül is ez nekik, csak hogy a beszorult here kíváncsisága zálogául fejét a Hanemann rácson fölül hagyja. Egyszóval maga magát fejezi le.

De hányszor fordul elő ez az eset, mert a herék társuk során nem okulnak? Minden egyes eset a méheket békés munkájukban zavarja meg.

Más oldalról a Hanemann-rács hosszabb használat után a kaptár belső melegétől elgörbül, ha a legjobb anyagból készült is és akkor céljának már többé meg nem felelhet. Máskülönbén jöllehet kis darabka kell belőle, aránylag mégis drága.

Legtanácsosabb tehát a Hanemann-féle rácsot mással pótolni, még pedig olyan szerkezettel, amely rendeltetésének megfelel. Ilyen a *3·5 mm. távszöggel ellátott keskeny fedődeszka*.

A rendes fedődeszkák közé 1—2 olyan rendes vastagságú fedődeszkát állítunk, melynek szélessége 2·8 cm.-nél nem több, ezeket mindkét oldalélén 3·5 mm. magas távszöggel látjuk el, a deszkácskák éleit kissé legömbölyítjük, hogy ne vágjanak. Tanácsos azonban e kis fedődeszkákat száraz fából készítenünk s végélüket bádoggal fölszerelni, hogy a használatban el ne görbüljenek.

Használata a lehető legegyszerűbb. A kaptár homlokfalához tesszük az elsőt utánna a kereteknek megfelelő (2·5 cm.) szélességű rendes fedődeszkát, ehhez a második távszögest végül a többi rendest. Tehát minden kaptárhoz két távszöges és egy anélküli keskeny fedődeszkára van szükségünk, a többi rendes.

Az anya az első keretsor elő részén ritkán jár, de a méhek a mézűrt ezen a vonalon — anélkül, hogy a kaptár belsejébe kellene menniök — közelről érik s utjuk meg van rövidítve; a második sor sincsen nagyon távol.

Ezek a távszöges fedődeszkák között a méhek minden nehézség, horzsolás nélkül jutnak a mézűrbe; a kaptár e helyén fölszöges építmény nem fordul elő (mint a Hanemann-rácsnál.)

Ez a berendezkedés a költőtér és mézűr között négy léputcán létesít közvetlen összeköttetést, ami ha 10 keretet teszünk is a mézűrbe tökéletesen elég, de tehetünk tetszésünk szerint többet is vagy csak egyet.

Főelőnye ennek a távszöges fedődeszkának abban áll, hogy egyrészt nincs fémből a méhek attól nem idegenkednek, másrészt a méhektől megszokott rendes fedődeszka jellegű tehát benne semmi rendellenes ujjítást nem látnak.

Augusztus a méhesben.

Ha augusztus hónapban esős idő jár, akkor a júniusban letarolt rétek növényzete ismét kiujul s ha a forró napokat harmatos éjszakák váltják föl, a növényzet nem lan kad el, a virágok még itt ott nemcsak mindennapi élelmét adják a méheknek, hanem azonkívül még némi fölösleget is gyűjtenek.

Boldog az a hely, ahol a földmivelést nem a legmoder nebb mély járatu vasekkel gyakorolják, mert ott a második bő méhlegelő a tisztessé vagy tarlóvirág diszlik. E szerény kis növény egy kis alkalmas időben buján kifejlődik, elbokrosodik s fehér lepelként borítja be a tarlót, s belőle a méhek hetekig vigan hordanak s a méhésznek egy második mézszüretet adnak.

Legyünk óvatosak most is mint előbbi hónapban a méz kiszedésekor, hogy azt itt-ott el ne csepegtessük, mert könnyen rablást idézhetünk elő.

Amint észrevesszük, hogy a hordás szünetel, a röpnyilásokat lehetőleg szükítsük meg, mert könnyen rablás támad, aminek sokkal jobb és egyszerűbb elejét venni, mintha már kiütött orvosolni.

Ha hordásra többé nem számíthatunk, minden családot alaposan át kell vizsgálnunk s ha valami rendellenességet észreveszünk, azt haladék nélkül rendezzük. Anyát is neveltethetünk még, --- ha a szükség úgy kívánja --- a mig herék vannak, de ha anyacserére többé nincs kilátásunk, a heréket szorgalmasan pusztítsuk.

Ahol a méhek a heréket még türik, azt a családot vizsgáljuk meg, mert ott bizonyosan az anyának valami

baja van, ott legjobb az anyát elpusztítani, hogy a míg kedvező az idő, maguknak új anyát nevelhessenek.

A méhes környékét tartsuk tisztán, a méhellenségeket üldözzük szorgalmasan.

Emlékezzünk!

Egy emberöltő: 1883. évben jelent meg Budapesten Dömötör László budapesti ügyvéd, később méhészeti vándor-tanár, országos méhészeti egyesületi alelnöknek „Méhész naptár“-a.

Dömötör László évek óta a temető csendes lakója, pihen és el is porladt már a sziv, mely a méhészet ügyéhez oly lelkesen hevülni tudott: de műve, ez a kis naptár, túlélte őt, s ha akkor, midőn a közönséghez kiszállott, nem is emelkedett túl az egyszerű munka színvonalán, mégis ma, midőn egy negyedszázad év mult el felette, elsárgult lapjai becsesek és kedvesek, olvasásuk megtölti a lelket az emlékezet, a kegyelet érzésével, mintha ama korszak szelleme szólana belőle felénk . . .

Dömötör László mint méhész, a közép mértéknél magasabbra nem szállott, — szakismeretei ha nem is hiányosak, hanem több lényeges pontban hibásak voltak, — méhészeti olvasottsága, miután idegen nyelveket nem birt, hiányzott, de mint térítő, buzdító, fáradhatatlan volt, kisebb méretekben hasonlítván a boldog emlékü Göndöcs Benedek b.-gyulai apát urhoz, kinek elévülhetlen érdemei szintén nem a gyakorlati tenyésztés, hanem a szervezés, egyesítés, lelkesítés és méhészeti propaganda mezején nőttek, és Kriesch János egykoron egyesületi elnökhöz, ki a fővárosból, mint központból kiindulva, évről-évre mindjobban elfoglalta a méhészet számára a vidéket.

Fel is említi Dömötör László naptárának előszavában Paulik Gábor plebános kételkedését a sikerben, mert Paulik szerint „az olyan Kriesch féle felolvasásokkal a méhészet ügyét nem visszük előbbre“ de örömmel írja, hogy Paulik szkepszise nem volt indokolva, „estélyeinken mindig fokozó-

dott az érdeklődés, eszméket cseréltünk, vitatkoztunk, próbálgattuk erőinket . . .“ Szinte gyönyör azon érzés, melylyel ezen estélyekre, melyeken magam is részt vettem, visszagondolok. Méhésztársak voltunk, a csodás kis állat közös szeretete ugyszólván testvérekké tett mindnyájunkat és oly nagy kedvet adott a munkára, hogy rövid évek alatt a magyar méhészek sziveihez férkőztünk meghódítottuk az ügynek értelmességöket is és csakhamar egyesületek keletkeztek, mintaméhesek létesültek, kiállítások rendeztettek, a ministerium állami segélyösszegeket folyósítottatott, a méhészeti irodalom fejlődésnek indult, sok-sok új és nagy méhtelep keletkezett, olasz méhkeresztezéssel javítottunk a hazai állományt, mely ma első minőségű az egész föld kerekén.

„Nekem jutott a szerencse“ -- írja tovább előszavában — „hogy az első magyar méhésznaptárt összeállítsam.“ Valóban ez volt az első, és tényleg nem írta ő azt, hanem csak összeállította. Ám ez nem csökkenti becsét, mert sok jó magyar méhesgazdának örömet okozott, tanul ágakat nyújtott.

Következett a naptári rész, melyből csak annyit említek fel, hogy az 1883. év első napja hétfőre esett

A tulajdonképeni szöveg a 20-ik oldalon kezdődik és pedig „A méh“ című költeménnyel, Fenyéri Sándor tollából. Egyszerű poéma, irodalmi értéke nincsen, de némi hangulatot kelteni képes, főleg az első két versszak, melyek így szólnak:

Zeng az erdő madárdaltól,
Fü, fa virul, kelyhe int —
Itt a tavasz! jertek méhek!
Jobb nektek már idekint.

S mintha a nyiló virágnak
Hívó szavát értené,
Oly serényen röpked utra
Döngicsélve a kis méh.

A falusi gazda, az erdész, aki egész életét a természet kebelén tölti el, alig sejti, mily vágyó, epedő érzellemmel ol-

vassa el e naiv verseket a hivatalához, városi faltömegekhez láncolt embert; — mi szinte halljuk, hogyan „zeng az erdő madárdaltól“, mi is értjük „a nyíló virágnak hívó szavát“, de csak ritkán vehetünk részt ezeknek igaz gyönyöreiből, melyeket az isteni jóság az embereknek alkotott, de melyekből az emberi gyarlóság, a létért való ádáz küzdelem minket megfoszt.

21-ik és következő lapokon közli Dzierzon élet leírását és hozza arcképét, sikerült rézmetszetet, alatta Dzierzon nyomtatott aláírását. A kép Dzierzonnak 40 éves korából való, akkor még szikár termetű, csontos arcú férfi volt, elmentében 50 éven felüli korabeli kövérségével, melyet akkorában is megtartott. A cikk, melyben Dzierzonról beszél, reprodukciója Kriesch János ismertetésének, melyet ez a „Méhészeti Lapok“ 1880. évi első számában Dzierzonról közölt. Legtalálóbbrésze az, melyben jelzi, hogy mily benyomást tesz Dzierzon egyénisége? ezt így éreztük mi aradi méhészek is, kik egy méhészeti vándorgyűlésen Dzierzonnal Temesvárt — először és utoljára — találkoztunk és társalogtunk. Szóról-szóra igaz, hogy mi „ő t hatalmas férfinak képzeltük, ki már személyes megjelenése által szellemi nagyságának elismerésére készlet. De nem úgy van! Dzierzon apó kis termetű, nyájas tekintetű szerény ember, ki mindenkit meghallgat, mindenkivel szóba ereszkedik, és általában úgy látszik, hogy ellensége minden ostentatív fellépésnek; egyénisége szinte kényszerít azon megjegyzésre, hogy az Isten mily egyszerű lepelbe burkolja olykor a legmagasabb szellemet.“ Azután írja: „És ezen kis ember a világ legnagyobb méhésze! Ezt elismeri a jelenkor, ezt örökre fogja hirdetni a jövő: joggal mondhatná magáról Napoleonnal: „sok ember magasabb nálamnál, ámde nagyobb nem.“

Itt — a naptártól kissé elkalandozva — szabadjon valami érdekeset felhoznom. Dzierzon János érdemei tényleg nagyok, le nem ronthatók, el nem vitathatók, mert az egész nagy világon a méhtenyésztés körül annyit és oly jelentékenyet senki sem alkotott mint ő, kit hazája külön a „Carlsmarkti méhherceg“ címmel is felruházott. De az igaz-

ság kedvéért fel kell frissíteni azon méhészet-historiai tényt, hogy már akkor, mikor Dzierzon János még a Christ-féle rakkaptárokkal dolgozott, Németországban voltak méhészek, akik láda alakú kaptáraik tetejében léceket alkalmazván, ezekről és ezekre kezdték a rajok az építkezést, egyebekben az építmény a kaptár falaihoz erősítettetett. Ezt nemcsak szakmunkák megerősítik, de közvetlen tradícióból beszélt nekem egy jeles aradi méhész, Riesterer József, aki Némethonból ide származván, magával hozta atyjától örökölt Christ-féle rakkaptárait, ezekben a felső lécek megvoltak, ő maga pedig elmondta, hogy atyja ilyen lécekkel méhészkedett. Ezen rakkaptárat láttam, láttam a léceket is, láttam az üzemet is. Dzierzon érdeme illetve találmánya tehát nem maga a keretléc, hanem annak azon mai összetétele, melyben négy keretléc alkot egy keretet, miáltal lehetővé vált az, hogy a lépeket a méhek nem építhetik a láda oldalához, hanem a felső és oldallécekhez, ezáltal az építménynek abszolút nobilitása éretvén el.

Dr. Fényes Kálmán,

(Vége következik.)

ügyvéd.

Tartalom: Egyesületi élet. I. Közgyűlési jegyzőkönyv. II. Az Erdélyrészi Méhész-Egylet második tanfolyama. *Dr. Balázs Ferenc*, főtítkár. — Pályázati hirdetmény. *M. kir. földművelésügyi miniszter*. — A Hanemann-féle rács. — Augusztus a méhesben — Emlékezzünk! *Dr. Fényes László*, ügyvéd. (Vége következik.)

Kivánatra ingyen és bérmentve küldi meg legújabb árjegyzékét

br. Rothschütz

Kereskedelmi méhtelege Veixelburg,
(Krajna).

☛ Mozgó és rögzített méhlokások, mülép és a méhészethez szükséges összes kellékek a legolcsóbb árban. ☛

Apró hirdetések.

Mézpergetőim

több kiállításon ki lettek tüntetve, bámulatos olcsóságuk mellett a legjobbak, legerősebbek és a legtartósabbak, a miről kezességet vállalok. Méz-zürő, méztartó bádogokat, min-

dennemü méhészeti eszközöket rak-táron tartok s a legjutányosabb áron készitek, ugyszintén legjobb fajta gyümölcszedőket is.

Sajler Géza, bádogos
Kolozsvár, Mátyás- király-u 2. sz.

Kivonat az Egyesült Magyarhoni Üvegyárak Részvény-Társaság 35. számú külön árjegyzékéből

Mézes- és méhészeti üveg-czikkekről.

1879. sz.

Nikkelezett fedéllel, parafa és pergament betéttel, valamint színezett czimkével

$\frac{1}{8}$ kg. 14 f.
 $\frac{1}{4}$ „ 16 „
 $\frac{1}{2}$ „ 22 „
1 „ 30 „

1880. sz.

Karimás nyakkal (fedő nélkül) és egy színezett czimkével

$\frac{1}{8}$ kg. 8 f.
 $\frac{1}{4}$ „ 10 „
 $\frac{1}{2}$ „ 14 „
1 „ 22 „

1881. sz.

Lecsizolt nyakkal

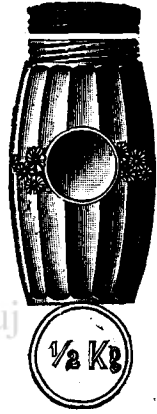
$\frac{1}{4}$ kg. 2 f.
 $\frac{1}{2}$ „ 16 „
1 „ 24 „

1883. sz.

üvegfedővel, fémcsavarral és gummigyűrűvel

0 25 kg 36 fill.
0 35 „ 40 „
0 5 „ 48 „
0 6 „ 52 „
0 7 „ 56 „
0 8 „ 60 „
1 „ 80 „

2239. sz.

Nikkelezett fedéllel, parafa és pergament betéttel, valamint színezett czimkével

$\frac{1}{8}$ kg. 17 fill.
 $\frac{1}{4}$ „ 20 „
 $\frac{1}{2}$ „ 26 „
1 „ 35 „

Gyárak: Uj-Antalvölgy, Fekete-Erdő, Salgótarján, Kis-Kapocs, Beél.

Finom kristály asztalkészletekről, csiszolt-, préselt- s közönséges öblös üvegekről. gyógyszerészeti-, gyermekápolási- és kórházi czikkekről, valamint petroleum-, gáz-, Auer-, villamos- és acetylen lámpakellékekről szóló képes árjegyzékeinket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg.

Budapesti főraktár: VI., Nagymező-utca 8. szám.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10